

P R E D S O U D L I D S T V A

V jedné chvíli se Gorbačov ve Washingtonu přestal ovládat a jeho dokonale střížený úsměv vystřídal hněvivé sevření ústých rtů. "Nepřijel jsem do Bílého domu, abych tam byl postaven před soud, a prezident, aby byl můj prokurátorem..." Tak reagoval sovětský vůdce na diskusi, kterou rozvinul prezident Reagan mezi čtyřma očima o lidských právech v sovětské zemi a v bloku jeho satelitů i o tzv. regionálních otázkách, jak se eufemisticky nazývají sovětské okupace cizích zemí i další velmocenské akce. Je přirozené, že Reagan Gorbačova před žádný tribunál nestavěl, jestliže se však generální tajemník cítil v roli obžalovaného, vmanévroval se do ní sám.

Opakuje neustále potřebu "nového myšlení". Kdybykoliv se ovšem ohlédl do minulosti a i když rýsuje příští perspektivy, sarskne se "nové myšlení" na několik politických frází a taktických pohybů podložených našťastí aspoň smyslem pro reálné chápání, arovňáváme-li to s marasmem břežněvismu.

Na lavici obžalovaných, před soud lidstva však postavila sovětský režim už dávno historie i přítomnost bez ohledu na to, co si o tom myslí Gorbačov a Moskva. Dříve nebo později se bude tento režim zodpovídat ze všeho, čím se sám poznamenal. Už jeho počátek provázeli činy krutosti a nelidskosti tak neslýchané, že v dějinách lidstva je lze přirovnat jen k údobím největších zločinů proti lidství. Brest-litevským mírem a dohodami s centrálními mocnostmi prodloužil Leninův stát druhou světovou válku téměř o rok, protože umožnil zkoncentrovat jejich síly na západní frontě, o zbrzdil podstatně i osvobozenécké hnutí ve střední Evropě.

Základy sovětských perzekucí položil již Lenin, když vypracoval zákon o trestech smrti za politickou činnost a založil komisi s výjimečnou pravomocí pro likvidaci odpůrců bez řádných soudů, hromadným vyvražďováním. Oběti této nezákonnosti lze počítat na statisíce a připočteme-li k nim i mrtvé z občanské války, jsou to milióny. Také hladomory, které postihly i nejúrodnější části Ruska a při nichž zahynuly milióny lidí, nelze vymazat z účtů sovětského systému. Sotvaže se venkov trochu vzpomatoval z válečných útrap, stihla ho násilná stalinská kolektivizace, jejíž výsledkem byly znovu utrpení, smrt a hlad miliónů, ale i bezhlavé ničení hospodářských hodnot.

Sovětská kulturní politika se vyznamenávala svou primitivní nekulturností a nevzdělaností, zlikvidovala duchovní svobodu a vrhla do zoufalství i celé skupiny a vstupy uměleckých tvůrců od popraveného básníka Gumiljeva, vyhnanců Čagalla, Pevsnera a dalších až k sebevražďám Jesenina a Majakovského, obětí vládnoucí strany. Komunistická strana likvidovala církve, rozkrádala její majetky, ničila cenné památky a zakázala tradiční kulturní a společenské organizace. "Převodními pákami" si potřídila veškerý veřejný život.

Nesmyslná orientace jen na těžký a vojenský průmysl vedla k permanentnímu a dosud trvajícimu - nedostatku základního zboží tolik potřebného pro běžný každodenní život. Nové kalhoty, boty, pláště nebo klobouk, talíře, lžice, nábytek se staly v zemi "socialismu" nedostupným přepychem. Ale nejen to. Nestavěly se nové byty, neopravovaly staré domy zabavené soukromým majitelům, a největší lidé bydleli v nedůstojných, takřka zvířecích podmínkách. "Mít střechu nad hlavou", jak si kdysi toužebně přál básník Mandelstam, bylo pro většinu lidí v sovětském státě nedostupné. Zlikvidování byli řemeslníci, přestali existovat živnostníci. Celková životní úroveň byla v oněch dobách mnohonásobně nižší než v ostatní Evropě.

Nadešla krutá třicátá léta. Diktátorovi nestačilo, že dokázal zubožit za několik let své vlády lid Sovětského svazu a uvrhnout jej do beznadějně bídy. Začal ve vykonstruovaných procesech, čistkách a policejních pogromech decimovat postupně inteligenci, umělce, vojenské a politické pracovníky, techniky, odborníky, ale i zcela prosté lidi, pokud se dostali do soukolí stalinského "zostřeného třídního boje". Každý živý člověk byl potenciálním nepřítelem systému. Odporné prolhané procesy - a toho máčení, které jim předcházelo!, hromadné popravy, tresty vyhnanství zděděné od carské, ale proti němu mnohem víc "zdokonalené", koncentrační tábory, kde v nelidských hrázích umíraly desítky miliónů - to je historie "nejlidičtějšího" režimu ve světových dějinách. Aby oklamal sentimentální a naivní západní po orevatele, politiky, umělce i širok masy, dal Stalin vyhlásit právě v této době "nejdemokratičtější" ústavu, která měla jako Růžkinova vesnice zakrýt pravou skutečnost teroru, nesvobody a lidského zbláznění.

Ale ani to nestačilo. Ve světové politice začal právě tehdy Sovětský svaz sledovat důsledně a bezohledně své dobytčelské ambice podporované počkpnou činností třetí internacionály a jejích členských stran. Spojil se s druhým nejničejším režimem třicátých let - s německým hitlerismem. Má stejně jako západní mocnosti odpovědný podíl na mnichovské a březnové okupaci Československa. Uzavřel s Hitlerem přátelský pakt s dlouhodobým společným cílem ovládnout Evropu a svět. Výsledkem této politiky byla druhá světová válka a desítky milionů mrtvých. Loupežně si s Hitlerem rozdělili nešťastné Polsko a chystali se po skončení války, která měla být krátkou epizodou, a po porážce západních států - imperialistických a plutokratických - k společnému dělení světa. Stalin a jeho vládnoucí skupina jsou odpovědní i za tragedii lidu SSSR v první světové válce, kdy jej vydal téměř bezbranného na pospas agresorovi. Byly to oběti znovu několikamilionové. A navíc tento zbabělec dal vyhlásit všechny, kteří se jeho vinou dostali do zajetí, za zrádce. Když se vraceli z hitlerovských koncentráků, poslal je do vlastních táborů a většinu z nich jako nepohodlné svědky zdecimoval. Vojeuská stalinská "strategie" vrhala do bitev statisíce vojáků a neohlížela se na lidské oběti. Nikdo ještě nespočetl, kolik z těch dvaceti milionů mrtvých lidí Sovětského svazu přišlo o život vinou "geniálního vojevůdce" J.V.Stalina.

Za války poslal do koncentračních táborů a do pustín vyhnanství i milióny lidí z okupovaných zemí, především z Polska, Litvy, Estonska, Lotyšska a Finska, do vražedného severu vyhnal krymské Tatary, povolžské Němce a Rusy židovského náboženství. Byly objeveny hromadné hroby /v Katynu a na jiných místech/, do nichž dal štalinský režim naházet desetitisíce povražděných polských důstojníků, a nejen jich. V trvalé hanbě zůstanou činy sovětské vlády, které pomohly nacistům zlikvidovat v krvi a plamenech varšavské povstání a národní povstání na Slovensku. Ale i způsob, jakým se SSSR postavil proti pražskému povstání a jak nastolil v naší zemi bez souhlasu národa zahraniční emigrační vládu, nebude nikdy zapomenut.

Konec války spojil SSSR s trvalým obsazením cizích zemí, při čemž se vždy snažil zastřít své loupeže údajnou "vůli lidu", který si prý přál připojení k velké ruské říši. Žádná vítězná velmoc nerozšířila po válce své území, jenom Sovětský svaz. Protiprávně si присvojil část Finska, všechny tři pobaltské státy, část Polska a Německa, československou Podkarpatskou Rus, Moldavsko od Rumunů a na východě japonské a čínské území. To vše bylo provázáno terorem, likvidačními akcemi /například z naší Podkarpatské Rusi bylo odvezeno násilně na Ural přes čtyřicet tisíc rodin, celkem asi dvacet tisíc nejlepších lidí/, bídou /v roce 1947 zemřelo v Moldávii na hladomor na dva milióny Rumunů/, duchovním útlakem, sovětizací a násilnou rusifikací.

Ona neustálá tendence vlastní tzv. proletářskému internacionalismu řesit věci světa násilím, podvody, zločinem vrcholí po konci světové války. Lidstvo a všechny národy se chystaly po strnšlivých letech utrpení k životu v pokoji, toužily po svobodě, šťastném životě, po společnosti, kde by již nevládly hlad, strach a smrt. Sovětský svaz však zneužil i této touhy. Vydávaje se za stoupence svobody a míru ve skutečnosti znovu podřýval základy nové demokratické organizace společnosti zejména v těch zemích Evropy, které pokládal za předpolí své velmocenské politiky i za své vasaly, jež mu mají sloužit a v případné příští válce, kterou ve stařecké mánii začal Stalin plánovat, vytvořit přední linii prvního sledu. Za pomoci svých dimitrovoševských, gottwaldovských, rakosiovských, bierutovských, pieckovských a dalších agentur rozbíjel demokratické zřízení tzv. lidově demokratických zemí a nastoloval v nich postupně totalitní režimy s policejní- stranickým dohlížetelským aparátem, ne nepodobným hitlerovské mocenské struktuře, režimy vytvářené podle sovětského vzoru. Vystavil občany těchto států násilí a nesvobodě porušuje tak i všechny závazky spojeneckých konferencí z doby války. Současně vydíral tyto státy, které zbavil faktické samostatnosti, i hospodářsky. Ošobadil Československo neoprávněnými reparacemi, odcizoval mu po desetiletí uranovou rudu a stejně postupoval i jinde, jak to ostatně přiznal Chruščov na podzim roku 1956 ve známé deklaraci sovětské vlády o "nerovnoprávných" - jak ohleduplně řečeno! - vztazích SSSR a socialistických zemí.

A co se dělo uvnitř Sovětského svazu? Sotvaže se odbylo teatrální odhazování nacistických vojenských standard a praporů na Rudém náměstí, začaly se znovu plnit sovětské koncentrační tábory načas částečně vyprázdněné, protože mnozí z jejich vězňů byli posláni do prvních linií válečných front. V koncentracích teď byli, jak už řečeno, vojenští zajatci, ale i noví političtí

vězni. Po ždanovovských perzekucích všech oblastí uměleckého a duchovního života a četných jejich představitelů / Šostakovič, Prokofjev, Achmatová, Zolženko, filmaři, filosofové, historikové, biologové aj./ přišly na řadu znovu procesy, popravy, žalárování. To vše se přenášelo jako "bohatá zkušenost" i do zemí podřízených stalinskému dozoru. Padesátá léta zůstanou navždy potřísněna zvůlí, na jejímž konci byly nezákonné soudy, popraviště, žalárování statisíců lidí. Komunistické strany požíraly podle moskevského vzoru i vlastní děti. Tyto činy provázely i duchovní útlak takových rozměrů, jaké tyto země dosud nepoznaly. Na popraviště i do vězení a koncentračních táborů v českých zemích i na Slovensku byli uvrženi obyčejní lidé i duchovní elita, a škody, jež sovětští dozorcí spolu se svými agenty u nás způsobili, byly nesmírné a nedají se vladně ani vyčíslit. Jejich důsledky pocítujeme dodnes.

Všude, kam SS po druhé světové válce pronikl, rostly proti jeho usurpátorství protesty, pokusy zbavit se ho a reformovat společnost. Tento leninsko-stalinský stát nedovedl na tyto snahy odpovědět jinak než zase jen terorem. Připomenme si potlačení demokratických hnutí v NDR, Polsku, Maďarsku a v Československu, kam vtrhli v srpnové noci roku 1968. V každé v těch zemích přivodili znovu tragedie jedinců i celé společnosti. Statisíce musely uprchnout do emigrace. Nikdo ze sovětských okupantů nesejme odpovědnost za to, jak potlačili úsilí o reformy v naší vlasti a s jakou intenzitou krvavé msty po roce 1969 i za přispění domácích kolaborantů si počínali v Československu, které poznalo nejhorší duchovní, ekonomický a společenský útlak. Předčil dokonce i jiná podobná období naší historie - stejně o to kdysi usiloval Hitler - a vede k odnárodnování a přeměně naší vlasti v odnož a sluhu sovětského imperia.

Vraťme se však k dalším zločinům poválečné sovětské strany, Podněcuje, financuje a ozbrojuje teroristická hnutí v celém světě, řídí a vydržuje tzv. komunistické strany v cizích zemích, jež mají rozleptat země zevnitř a umožnit tam poté nástup sovětské moci. Má prsty - i prostřednictvím svých satelitů - v oblastech svých zájmů, které má všude, od severního pólu k jižnímu, od Evropy k Americe a Japonsku... Rozdmýchává vnitřní boje ve střední Asii, v celé Africe, ve střední Americe a na východě asijského světadílu. Vydržuje celé armády, v Nikaragui, v Angole, ve Vietnamu, na Filipínách a jinde. "Říší zla" nazval tento režim prezident Reagan a měl zcela pravdu. Téměř vše špatné v tomto století, a vše špatné, co se stalo v Československu, je spjaté s touto říší.

Sovětský svaz obsadil před n dávnm v krvavé vánoční noci Afganistan a vyvraždil celé rodiny z Aminova komunistického vedení, aby tam dosadil svého odchovance Karmala. Začal budovat na zemi i ve vesmíru mocné atomové zbraně, jimiž chtěl ovládat svět tentokrát již natrvalo. Zcela podle stalinské představy. Když západní mocnosti konečně a opožděně začaly v čele s USA na tuto velmocenskou atomovou strategii odpovídat i svým zbrojením, měly značné zadrženi. Sovětská zahraniční propaganda však došlova a do písmene lhala, že převaha je na straně západu. Záhy se ukázala lživost těchto tvrzení a tak se z Moskvy začaly ozývat hlasy, že jde o přibližnou rovnováhu. Najednou! Nakonec museli díky rozboru provedenému západními státy přiznat, že mají třikrát více atomových raket krátkého a středního doletu než USA...

Lze předpokládat, že k "mírové" politice byl SS donucen především vlastní katastrofální ekonomickou situací, kterou s ním ovšem právě nyní prožívají i ostatní tzv. socialistické státy, kde krize a rozvrat dosáhly nejhlubšího dna. Navíc tu sehrála významnou úlohu i semknutost demokratických společenství západu. V Kremlu se vždy zaleknou každého pevného, rozhodného postoje a dovolí si zakrojit nožem jen do měkkého bochníku.

Gorbačovovo "nové myšlení" neopustilo dosud svůj základní princip, svou stalinskou doktrinu převzatou jen s mírnými kosmetickými změnami. Odvolává se na jakési mýtické síly revoluce - je to prý "nová revoluce", přísahá na věrnost socialismu - jakého? -, chvíli před vámi stojí velkoruský vlastenec, pak hned internacionalista, demokrat nebo "zásadový revolucionář", prostě jak se to hodí do krámu. To ovšem není žádné nové myšlení. Projevuje se i v polovičatých návrzích ekonomických reforem v SSSR i v dalších socialistických zemích, jimiž "obchází strašidlo, strašidlo návratu ke kapitalismu", a znemožňuje proto jakékoliv zásadní, racionální a systémové změny k lepšímu. Ještě v Moskvě, Praze a jinde nedomyšleli, že cestou z úpadku duchovního a hospodářského není pokračování v takovém socialismu, jaký byl za posledních sedmdesát let realizován, ani restaurace někdejšího kapita-

lismu. Naším cílem vzniknuvším z reálného poznání, kritiky i dosavadních zkušeností může být pouze vytvoření společnosti skutečně svobodné a demokratické ve všech sférách jejího života - politických, ekonomických i kulturních, společnosti současně sociálně spravedlivé pulzující důstojným a plným životem i nespoutané apriorní ideologií, společnosti svobodného myšlení, tvorby, podnikání, společnosti sdružující se podle svých potřeb a zájmů, společnosti vzestupu a neustálého úpadku, společnosti samostatné a nezávislé bez kurately velmocenských sovětských zájmů a vlivů, kde svoboda bude skutečnou svobodou a život skutečným, bohatým a šťastným životem.

SEVERUS

JAROSLAV SEIFERT

S E N

Jako dítě i jako kluk
míval jsem divný sen.
Mívám ho dosud,
tíživě úzkostný
a zároveň vzrušující nadějí:
hledám svazek klíčů,
klíčů otvírajících všechny zámky,
dveře k blahobytu
i brány ráje.
Ale přitom to nejsou paklíče,
ani se paklíčům nepodobají.
Nesklípou v zámcích,
nejsou ze železa,
nejsou z tvrdé oceli,
nejsou z kovu.
V tom je jejich tajemství.
Po procitnutí jsem se sám sobě smával.
Kdepak něco takového!
Ale teď vím, že jsou!
A jsou tři:
Jeden je pokoj mezi národy,
jeeden je nenásilná vláda,
jeeden je mír v duši.
Kéž by se našly!

/Poslední básně, kterou napsal za svého života Jaroslav Seifert, přeti-
skuje almanach "Na střepech volnosti" / edice poesie "Asyl" v České expedi-
ci/. Básník přislíbil napsat ještě další dvě básně, avšak smrt mu to znemož-
nila. Almanach obsahuje básně těchto 45 českých autorů, kteří nepublikují
ve své vlasti: Ivan Andrejčik, Egon Bondy, Petr Burian, Miroslav Červenka,
Ludvík Čivrný, Bohumila Grögerová, Jiřina Hauková, Zbyněk Hejda, Josef
Míršal, Jaromír Hořec, Pavel Janský, Jiří Jirásek, Miroslav H. Jirec,
Ivan Jirous, Věra Jirousová, Petr Ksbeš, Zdeněk Konák, Josef Kostohryz,
Iva Kotrlá, J. H. Krchovský, Eda Krissová, Jiří Kuběna, Milan Maralík,
Lenka Marečková, P. D. Merth, Josef Mlejnek, Jan Novák, Ladislav Novák,
Raděžda Plíšková, Miroslav Ptáček, Zdeněk Rotrekl, Ivo Rožek, Pavel
Řezníček, Ivan Slavík, Andrej Stankovič, Míla Svobodová, Jaromír Šavrla,
Karel Siktanc, Jachym Popol, Marie Valachová, Vladimír Vokolek, Anna
Wagnerová, Ivan Vernisch, Petr Zmrzlík. - Loslov "Pravda poesie" napsal
Jan Trefulka, poznámka "nad almanachem básní v řeci vázané" je od pořá-
datele Zdenka Hrubého. Almanach má 280 stran a je k němu připojeno 11
původních grafických listů.